

EEN ZEER OPMERKELIJK VERSCHIJNSEL

**EEN ZEER
OPMERKELIJK
VERSCHIJNSEL**

**HANK
GREEN**

Vertaling Karin de Haas

HarperCollins

Voor dit boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC™ ten behoeve van verantwoord bosbeheer.

Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green

Dit is een leesfragment uit het boek *Een zeer opmerkelijk verschijnsel* van Hank Green, dat op 19 oktober 2018 zal verschijnen. Het is niet bestemd voor de verkoop en het wordt u aangeboden door HarperCollins Holland. Wij verzoeken u vriendelijk hieruit niet te citeren.

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam

Copyright © 2018 Hank Green

Oorspronkelijke titel: *An Absolutely Remarkable Thing*

Copyright Nederlandse vertaling: © 2018 HarperCollins Holland

Vertaling: Karin de Haas

Omslagontwerp: © Jacket Design by Kaitlin Kall

Foto auteur: © Ashe Walker

Zetwerk: Mat-Zet B.V., Soest

Druk: Wilco Printing & Binding, Amersfoort

ISBN 978 94 027 3020 3

ISBN 978 94 027 5682 1 (e-book)

NUR 302

Eerste druk oktober 2018

Originele uitgave verschenen bij Dutton, an imprint of Penguin Random House LLC, New York.

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises Limited

* en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

HOOFDSTUK I

Luister, je bent natuurlijk op zoek naar een geweldig verhaal vol intrige en raadsels en avonturen en nipte ontsnappingen aan de dood en echte sterfgevallen. Om daaraan toe te komen (tenzij je de eerste twaalf hoofdstukken wilt overslaan – dat moet je zelf weten) zul je moeten accepteren dat ik, April May, niet alleen een van de belangrijkste dingen ben die het menselijke ras ooit zijn overkomen, maar dat ik ook een vrouw ben van in de twintig die een paar vergissingen heeft begaan. Gelukkig voor mij heb ik de touwtjes in handen. Ik ken het verhaal, en dus kan ik het je vertellen zoals ik dat zelf wil. Dat betekent dat je niet alleen mijn verhaal, maar ook mij moet gaan begrijpen, dus kijk er niet raar van op als er wat drama opduikt. Ik ga mijn best doen om zo eerlijk mogelijk te zijn, maar ik geef meteen toe dat ik geneigd ben mezelf in een gunstig daglicht te stellen. Als je hier iets uit haalt, dan is dat hopelijk niet dat je min of meer aan de ene kant of aan de andere kant staat, maar gewoon dat je begrijpt dat ik ook maar gewoon een mens ben (of in elk geval was).

Ik voelde me ook maar gewoon een mens toen ik mijn vermoeide lijf om kwart voor drie 's nachts over 23rd Street sleepte, na een zestienurige werkdag bij een start-up die ik (dankzij een rottig wurgcontract) niet bij naam zal noemen. Het lijkt misschien vanuit financieel opzicht een gruwelijk slechte beslissing om naar de kunstacademie te gaan, maar dat is eigenlijk alleen maar zo als je een enorme studielening moet afsluiten om je chique opleiding te bekostigen. Dat was natuurlijk ook precies wat ik had gedaan. Mijn ouders waren

succesvolle ondernemers die materiaal leverden aan kleine en middelgrote zuivelboerderijen. Zoals de kleine dingetjes die je aan een koe hangt om de melk eruit te krijgen; die verkochten zij. Ze konden er goed van leven, zo goed dat ik nauwelijks een schuld zou hebben opgelopen als ik naar een staatshogeschool was gegaan om te studeren. Maar dat had ik niet gedaan. Ik had leningen. Bergen. Dus nadat ik tig keer van afstudeerrichting was veranderd (reclame, beeldende kunst, fotografie, illustratie) en uiteindelijk had gekozen voor een afgezaagde (maar wel nuttige) bachelor in grafische vormgeving, nam ik de eerste de beste baan aan waarmee ik in New York zou kunnen blijven, ver weg van mijn oude slaapkamer in het huis van mijn ouders in Noord-Californië.

En dat was een baan bij een ten dode opgeschreven start-up, die werd gefinancierd door de eindeloze bron van rijke mensen die alleen maar kunnen dromen van het saaiste waar je als rijke persoon van kunt dromen: nóg rijker worden. Als je bij een start-up werkt, hoor je uiteraard bij de ‘familie’, dus als er iets misgaat, of als er een deadline verstrijkt, of als een investeerder een hysterische bui heeft, of gewoon als ze je willen pesten, moet je doorwerken tot drie uur ’s nachts. Waar ik echt een bloedhekel aan had. Ik had er een hekel aan omdat de timemanagementapp van het bedrijf een dom en nutteloos idee was. Ik had er een hekel aan omdat ik wist dat ik het alleen voor het geld deed. En ik had er een hekel aan omdat ze van het personeel vroegen om te doen alsof hun hele leven om deze baan draaide, wat betekende dat ik geen tijd overhield om aan persoonlijke projecten te werken.

MAAR!

Ik gebruikte daadwerkelijk mijn diploma en ik deed daadwerkelijk aan grafisch ontwerpen en mijn salaris was toereikend om de huur te kunnen betalen, terwijl ik nog niet eens

een jaar was afgestudeerd. Mijn werkomgeving was technisch gesproken bijna misdadig en ik was de helft van mijn inkomen kwijt aan het slapen in de woonkamer van een appartement met één slaapkamer, maar ik redde me.

Oké, dat was een leugentje. Mijn bed stond weliswaar in de woonkamer, maar ik sliep voornamelijk in de slaapkamer – de kamer van Maya. We woonden niet samen, we waren huisgenoten, en de oude April zou willen dat ik dat onderscheid heel duidelijk maakte. Wat is het verschil tussen die twee? Nou, vooral dat we nog niet aan het daten waren toen we bij elkaar introkken. Het is handig om iets met je huisgenoot te hebben, maar het is ook een tikje verwarrend als dat het geval is tijdens je studententijd. Maar uiteindelijk is dat er dan toch van gekomen en sinds een jaar zijn we een stel.

Als je toevallig al in hetzelfde huis woont, wanneer begin je dan over de vraag: ‘Zullen we gaan samenwonen?’ Nou, bij Maya en mij luidde de vraag: ‘Kunnen we alsjeblieft die tweedehands matras uit de woonkamer halen zodat we op een normale bank Netflix kunnen kijken?’ Tot nu toe was mijn antwoord steeds geweest: ‘Absoluut niet, we zijn gewoon huisgenoten die iets met elkaar hebben.’ En daarom stond er nog steeds een bed in onze woonkamer.

Ik had je al gewaarschuwd dat er drama in het verhaal voor zou komen.

Hoe dan ook, terug naar de nacht van die bepalende dag in januari. Die rotapp moest een week later in de appstore worden uitgebracht, en ik wachtte al een poosje op de laatste goedkeuring voor een paar veranderingen in de user interface. Nou ja, dat interesseert je natuurlijk geen bal, maar hoe dan ook, het was stomvervelend gedoe. In plaats van vroeg te beginnen werkte ik tot laat door, wat altijd mijn voorkeur heeft gehad. Mijn hersens waren compleet dolgedraaid door

mijn pogingen iets te snappen van de cryptische opmerkingen van managers die het verschil tussen een raster en een vector nog niet kenden. Ik verliet het gebouw (het was een gedeelde ruimte, niet eens een echt kantoor) en liep de drie minuten naar het metrostation.

En toen werd mijn metrokaart ZONDER ENIGE REDEN geweigerd. Op mijn bureau op het werk lag er nog eentje, en ik wist niet precies hoeveel geld ik nog op mijn bankrekening had staan, dus leek het me verstandig om voor de zekerheid de drie blokken terug te lopen naar kantoor.

Het voetgangerslicht stond op groen, dus ik stak 23rd over, en een taxi toeterde met zijn claxon alsof ik iets deed wat niet mocht. Flikker op, sukkel, dacht ik. Je ziet toch dat ik groen heb? Ik sloeg af om terug te lopen naar kantoor en zag het meteen. Toen ik dichterbij kwam, werd het duidelijk dat het echt... ECHT een uitzonderlijk beeld was.

Ik bedoel, het was GEWELDIG, maar het was ook een beetje 'New York geweldig', als je begrijpt wat ik bedoel.

Hoe moet ik uitleggen wat ik ervan vond? Ik denk... tja... In New York City steken mensen er rustig tien jaar in om iets wonderbaarlijks te creëren, iets wat de essentie van een idee zo perfect treft dat de wereld plotseling tien keer helderder is. Het is mooi en het is krachtig en iemand heeft er een groot deel van zijn leven aan gewijd. De plaatselijke media wijden er een item aan en iedereen roept 'cool' en de volgende dag zijn we het weer vergeten, want dan is er weer een ander zéér opmerkelijk verschijnsel. Dat betekent niet dat die dingen niet geweldig of niet uniek zijn. Er zijn gewoon een heleboel mensen die geweldige dingen doen, dus uiteindelijk raak je een beetje verwend.

Dus dat vond ik ervan toen ik het zag – een drie meter hoge Transformer, met een enorme borstplaat en gekleed in de wapenrusting van een samoerai, die een meter of ander-

half boven mijn hoofd uitstak. Hij stond midden op de stoep, vol energie en kracht. Hij zag eruit alsof hij zich elk moment om kon draaien en die lege koninklijke blik op mij kon richten. Maar in plaats daarvan stond hij daar gewoon, zwijgend en haast minachtend, alsof de wereld zijn aandacht niet verdiende. In het licht van de straatlantaarns leek het metaal een lappendeken van dof gitzwart en weerspiegelend zilver. Hij was duidelijk van metaal, niet een of ander geschilderd decorstuk van karton. Hij was verbijsterend knap gemaakt. Ik bleef er zeker vijf seconden naar staan kijken, en toen rilde ik, zowel van de kou als van de starende ogen van dat ding, en liep ik verder.

En toen. Voelde. Ik. Me. Een. Enorme. Trut.

Ik bedoel, ik ben een kunstenaar die veel te hard werkt in een doodsaaie baan om een veel te hoge huur te kunnen betalen zodat ik hier kan blijven wonen – zodat ik me kan blijven onderdompelen in een van de creatiefste en invloedrijkste culturen ter wereld. En hier, midden op de stoep, stond een gigantisch kunstwerk, een installatie waar de kunstenaar mogelijk jaren aan had gewerkt, om mensen te laten stilstaan en erover na te laten denken. En wat deed ik? Ik was zo gehard door het leven in de grote stad en zo mentaal uitgeput door het urenlange gerommel met pixels, dat ik niet eens de moeite nam om zoiets prachtigs goed te bekijken.

Dit moment herinner ik me nog heel helder, dus ik neem het op in mijn verhaal. Ik liep terug naar het beeld, ging op mijn tenen staan en zei: ‘Zal ik Andy bellen?’

Het beeld reageerde uiteraard niet.

‘Blijf gewoon zo staan als je het goed vindt dat ik Andy bel.’

En dus belde ik Andy.

Maar eerst wat achtergrondinformatie over Andy.

Ken je die momenten waarop er iets in je leven verandert

en je denkt: *ik blijf absoluut en zonder enige twijfel altijd hecht contact houden met al die gave mensen om me heen, hoezeer onze levens ook veranderen*, en dat je ze dan net zo goed kunt ontvrienden op Facebook omdat je ze de rest van je leven niet meer zult zien?

Nou, Andy, Maya en ik hadden dat lot (voorlopig) weten te vermijden. Maya en ik hadden het gedaan door dezelfde ruimte te bewonen. Andy, daarentegen, woonde aan de andere kant van de stad, en we leerden hem pas kennen in het voorlaatste jaar van onze studie. Tegen die tijd volgden Maya en ik grotendeels dezelfde colleges omdat we, nou ja, omdat we elkaar erg leuk vonden. Als er een groepsproject was, dan zaten we in hetzelfde groepje. Professor Kennedy deelde ons echter op in groepjes van drie, wat betekende dat we een willekeurig derde wiel toegewezen kregen. Op de een of andere manier kregen we Andy in de maag gesplitst (of Andy kreeg ons in de maag gesplitst, vanuit zijn gezichtspunt).

Ik wist wie Andy was. Ik had een vage indruk van hem opgedaan, die grotendeels neerkwam op ‘die jongen is wel erg zelfverzekerd voor iemand die er zo uitziet’. Hij was mager en slungelig, met een huid die zo wit was als printpapier. Ik had sterk het idee dat hij bij bezoeken aan de kapper vroeg om het eruit te laten zien alsof hij nooit geknipt werd. Maar hij zat vol spitsvondigheden die doorgaans grappig waren of je aan het denken zetten.

Het project was het ontwerpen van een merk voor een denkbeeldig product. Verpakking was optioneel, maar we moesten in elk geval een aantal mogelijke logo’s leveren, plus een stijlguide (een klein boekje waarin staat hoe het merk visueel in de markt moet worden gezet en welke lettertypes en kleuren in welke situaties moeten worden gebruikt). Het sprak min of meer vanzelf dat we dit zouden doen voor een

of ander hip en groovy denkbeeldig bedrijf dat ethisch verantwoorde fairtradespijkerbroeken met compleet nutteloze zakken maakte, of zoiets. In de praktijk was het vrijwel altijd een denkbeeldige brouwerij, omdat we nu eenmaal studenten waren. We telden een hoop geld neer om onze smaak in bier te cultiveren en er snobistisch over te doen.

Ik weet zeker dat Maya en ik die richting in zouden zijn geslagen, maar Andy was ondraaglijk koppig en wist ons er op de een of andere manier van te overtuigen dat we een beeldidentiteit moesten ontwerpen voor Bubble Bum, een kauwgom die naar kont smaakte. Eerst kwam hij met dwaze argumenten, dat we echt geen coole shit zouden gaan doen na onze studie en dat we het project dus niet zo serieus hoefden te nemen. Maar toen hij ernstig werd, wist hij ons over te halen.

‘Luister, jongens,’ zei hij, ‘het is makkelijk om iets cools er cool uit te laten zien, daarom kiest iedereen altijd iets cools. Maar dat is doodsaaï. Wat als we iets stoms er geweldig uit laten zien? Als we een fantastisch imago geven aan iets wat nauwelijks verkoopbaar is? Dat is een echte uitdaging. Daar moet je echt iets voor kunnen. Ik stel voor dat we ze laten zien dat we echt iets kunnen.’

Ik herinner me dit nog heel goed, want dat was het moment waarop ik besepte dat er meer achter Andy stak dan ik op het eerste gezicht had gedacht.

Tegen het eind van het project voelde ik me stiekem een beetje beter dan de rest van onze klasgenoten, die heel serieus bezig waren met hun skinny jeans en hun hippe brouwerijen. En ons eindproduct zag er fantastisch uit. Andy was een bijzonder getalenteerde illustrator, iets wat ik wel had geweten maar waarvan ik het belang nog niet had ingezien. In combinatie met Maya's vaardigheid in het ontwerpen van

letters en mijn gevoel voor kleur rolde er een behoorlijk geweldige resultaat uit.

Dus zo hadden Maya en ik Andy ontmoet, en gelukkig maar. Eerlijk gezegd hadden we wel iemand in ons groepje nodig om de intensiteit van het vroegste deel van onze relatie wat af te vlakken. Na het Bubble Bum-project, waar Kennedy zo van onder de indruk was dat hij het op de website van de faculteit zette, vormden we een soort trio. We deden zelfs een paar freelanceprojecten samen, en af en toe kwam Andy naar ons appartement en dwong hij ons om bordspelletjes te spelen. Dan draaide het erop uit dat we de hele avond over politiek of dromen of angsten spraken. We zaten er geen van drieën mee dat Andy duidelijk een beetje verliefd op mij was, want hij wist dat ik bezet was, en, tja, ik denk niet dat Maya hem als een bedreiging zag. Op de een of andere manier was onze band na ons afstuderen intact gebleven en waren we nog steeds bevriend met de grappige, maffe, slimme, dwaze Andy Skampt.

Die ik nu om drie uur 's nachts belde.

'WTF, April, het is midden in de nacht.'

'Hé, ik heb iets wat je vast wilt zien.'

'Kan het niet tot morgen wachten?'

'Nee, dit is echt cool. Neem je camera mee... en heeft Jason licht?' Jason was Andy's huisgenoot, die net als hij aasde op internettoem. Ze maakten filmpjes waarin ze videospelletjes speelden voor een piepklein publiek en hadden een podcast over de beste sterfscènes op televisie, die ze ook filmde en op YouTube zetten. In mijn ogen was het gewoon die ongeenselijke aandoening waar zoveel rijke jongens aan leden: ondanks bergen bewijs van het tegendeel denken dat de wereld zit te wachten op de zoveelste grappige podcast van een stelletje witte jongelui. Dat klinkt misschien hard, maar zo

kwam het toen op me over. Nu snap ik hoe gemakkelijk het is om het gevoel te hebben dat je er niet toe doet als niemand naar je kijkt. Sindsdien heb ik ook naar Slainspotting geluisterd, en het is echt behoorlijk grappig.

‘Wacht... wat gebeurt er?’ vroeg Andy. ‘Wat moet ik doen?’

‘Het volgende: je loopt naar Gramercy Theatre en neemt zoveel mogelijk van Jasons videospullen mee. Je zult er geen spijt van krijgen, dus haal het niet in je hoofd om verder te gaan met welk virtual reality-spel je dan ook bezig bent. Dit is beter, ik beloof het.’

‘Dat zeg je wel, maar heb jij Cherry Blossom Fairy Five gespeeld, April May? Nou?’

‘Ik ga ophangen... Je bent over vijf minuten hier.’

Ik hing op.

Verschillende mensen die niet Andy waren liepen langs terwijl ik op hem wachtte. Ik probeerde eruit te zien alsof ik iets aan het doen was. Manhattan is een veilige plek, maar dat betekent nog niet dat een drieëntwintigjarige vrouw die om drie uur 's nachts in haar eentje op straat rondhangt, niet lastiggevallen kan worden.

Dus richtte ik mijn aandacht op het beeld. Manhattan wordt nooit echt donker, met al die lichten, maar door de diepe schaduwen en de omvang van het beeld was het moeilijk om het echt in me op te nemen. Het was enorm. Waarschijnlijk woog het honderd of tweehonderd kilo. Ik trok mijn handschoen uit, voelde aan het beeld en merkte tot mijn verbazing dat het metaal niet koud was. Ook niet echt warm... maar wel hard. Ik klopte op het bekken en hoorde niet de holle echo die ik had verwacht. Het was meer een dof geluid, gevolgd door een flauwe galm. Ik begon te denken dat dit bij de bedoeling van de kunstenaar hoorde. Dat het idee was om de inwoners van New York te verleiden tot interactie

met dit voorwerp, om ze het beeld te laten verkennen. Als je op de kunstacademie zit, denk je veel na over oogmerken en bedoelingen. Eigenlijk deed je het automatisch: kunst zien was kunst analyseren.

Uiteindelijk hield ik op met analyseren en keek ik er gewoon naar. Ik begon het echt mooi te vinden. Niet alleen als een creatie van iemand anders, maar zoals je werkelijk goede kunst mooi vindt... dat je er gewoon van geniet. Het was zo anders dan andere dingen die ik had gezien. En moedig in zijn 'Transformerheid'. Zelf zou ik nooit iets durven maken met een megarobot als thema; niemand wil worden geassocieerd met iets wat zo mainstream populair is. Dat is wel het ergste wat je kan overkomen.

Maar dit werk had veel meer te bieden. Het leek van een heel andere plek te komen dan werken die ik eerder had gezien. Ik ging helemaal in het ding op toen Andy plotseling voor mijn neus verscheen. Hij had een rugzak bij zich, en drie camera's en twee driepoten. 'Wat zullen we nou -'

'Yep,' zei ik.

'Dat. Is. GEWELDIG.'

'Ik weet het. Het erge is dat ik er bijna voorbij was gelopen. Ik dacht gewoon: *o, daar heb je weer zo'n verdraaid cool New York-ding*, en ik liep verder. Maar toen bedacht ik dat ik er niets over had gehoord of gezien, en aangezien jij altijd op zoek bent naar je volgende internethit, dacht ik dat je er wel als eerste bij zou willen zijn. En dus heb ik het voor je be-waakt.'

'Dus je zag dit enorme, prachtige, gespierde kunstwerk, en de eerste aan wie je dacht, was Andy Skampt!' Hij prikte met zijn duimen tegen zijn magere borst.

'LOL,' zei ik sarcastisch. 'Ik dacht je een plezier te doen, dus misschien kun je het gebaar ook gewoon waarderen?'

Een tikje deemoedig gaf hij me een driepoot. ‘Nou, laten we de spullen dan opstellen. We moeten aan de slag, voordat Channel 6 er per ongeluk dronken tegenaan loopt en onze primeur steelt.’

In vijf minuten tijd was de camera opgesteld, stond een lamp op batterijen fel te branden en schoof Andy het microfoontje aan de kraag van zijn jack. Hij zag er niet meer zo raar uit als in zijn studietijd. Hij droeg geen stomme sportpetjes meer, en in plaats van zijn wilde (of misschien gewoon ongebruikelijke) kapsel had hij nu iets korts en golvends wat goed bij zijn gezicht paste. Maar hoewel hij een kop groter was dan ik en bijna even oud, zag hij er nog steeds uit alsof hij vijf jaar jonger was.

‘April,’ zei hij.

‘Ja.’

‘Ik vind dat jij het moet doen.’

‘Huh?’

‘Ik bedoel dat jij voor de camera moet gaan staan.’

‘Gast, dit is jouw droom, niet de mijne. Ik heb de ballen verstand van YouTube.’

‘Jawel, maar... Ik bedoel...’

Hoewel ik het hem nooit gevraagd heb, zou het achteraf gezien kunnen dat hij toen al het idee had dat hier iets groots uit zou voortkomen. Niet zo groot als het uiteindelijk zou worden, natuurlijk, maar groot.

‘Hé, je moet niet denken dat je me voor je kunt winnen door me beroemd te maken op internet. Dat wil ik niet eens.’

‘Nee, maar je hebt geen idee hoe je deze camera moet gebruiken.’

Dat was natuurlijk een smoesje, maar waarom wilde hij zelf niet in beeld?

‘Ik weet niet wat ik áchter de camera moet doen, maar ik

weet ook niet wat ik vóór de camera moet doen. Jij en Jason zijn de hele dag bezig met social media, ik heb alleen een Facebookaccount.’

‘Je hebt Instagram.’

‘Dat is anders.’ Ik trok een gezicht.

‘Niet echt. Ik kan zien dat je niet zomaar dingen post. Je houdt niemand voor de gek. Je bent een digitaal meisje, April, in een digitale wereld. We weten allemaal hoe we op moeten treden.’

De Heer zij geprezen voor Andy’s directheid. Natuurlijk had hij gelijk. Ik deed mijn best om me niet druk te maken over social media, en ik bracht mijn tijd echt liever door in een museum dan op Twitter. Maar ik stond er nu ook weer niet zo los van als ik het deed voorkomen. Dat ik me ergerde aan zorgvuldig gecreëerde internetpersonages was onderdeel van mijn zorgvuldig gecreëerde internetpersonage. Toch denk ik dat we allebei wel doorhadden dat Andy met een argument kwam dat niet helemaal klopte.

‘Andy, waar gaat dit nou echt om?’

‘Ik denk gewoon...’ Hij ademde diep in. ‘...dat het beter voor de kunstenaar zou zijn als jij het deed. Ik ben een sukkel, ik zie er niet uit. Mensen nemen me niet serieus. Jij ziet eruit als een kunstenaar, met je hippe *peacoat* en je jukbeenderen. Je ziet eruit alsof je weet waar je het over hebt. Je wéét ook waar je het over hebt, en je weet hoe je het moet brengen. Als ik dit doe, dan maak ik er een grap van. Bovendien ben jij degene die het beeld heeft gevonden, dus is het logischer dat jij ook voor de camera staat.’

In tegenstelling tot de meeste studiegenoten die grafische vormgeving hadden gedaan, dacht ik veel na over beeldende kunst. Als je je afvraagt wat het verschil is, nou, beeldende kunst is kunst die zijn eigen bestaansrecht heeft. De functie van beeldende kunst is gewoon om er te zijn. Ontwerp is een

kunstvorm met een praktische functie. Het is een soort visuele bouwtechniek. Aan het begin van mijn studie wilde ik me richten op beeldende kunst, maar tegen het eind van het eerste semester besloot ik dat ik op een dag misschien wel een baan zou willen. En dus stapte ik over naar reclame, waar ik een hekel aan bleek te hebben. Vervolgens veranderde ik nog een aantal keer van studierichting tot ik bezweek en voor grafische vormgeving koos. Maar ik stak nog steeds meer tijd en energie in de kunstwereld van Manhattan dan de meeste van mijn studiegenoten. Dat was deels waarom ik zo ontzettend graag in de stad wilde blijven. Dit klinkt misschien dom, maar als jonge vrouw in New York City had ik het gevoel dat ik iets voorstelde. Zelf maakte ik geen echte kunst, maar in elk geval bouwde ik een leven op in deze stad, ver weg van de zaak in zuivelboerderijproducten van mijn ouders.

Andy leek niet van plan om het op te geven, en ik besloot dat het eigenlijk ook niet uitmaakte. En dus schoof ik het microfoontje op mijn shirt. Het draadje was nog warm van Andy's lichaam. Het licht scheen fel in mijn ogen en ik kon de lens van de camera nauwelijks zien. Het was koud; er stond een beetje wind, en we waren alleen op de stoep.

'Ben je zover?' vroeg hij.

'Geef me die microfoon,' zei ik, wijzend naar een open tas die op de grond stond.

'Je lav loopt al, je hebt dat ding niet nodig.'

Ik had geen idee wat dat betekende, maar ik begreep wat hij bedoelde. 'Nee, gewoon als attriboot. Zodat ik het kan... interviewen?'

'Aha. Cool.' Hij gaf me de microfoon.

'Oké,' zei ik.

'Goed, de camera draait.'

HOOFDSTUK 2

‘Goed, de camera draait.’

Als je ooit in de buurt van een internetverbinding bent geweest, dan heb je Andy die woorden horen zeggen. Of je nu Engels spreekt of niet. Of je ooit een elektronisch apparaat in je bezit hebt gehad of niet. Of je nu een Chinese multimiljonair bent of een schapenboer uit Nieuw-Zeeland, je hebt ze gehoord. Militante rebellen in Nepal hebben ze gehoord. Het is het best bekeken stuk media ooit. Het is vaker bekeken dan er mensen op aarde zijn. Google schat dat New York Carl door viereennegentig procent van de levende mensen is bekeken. En inmiddels, vermoed ik, ook door heel wat dode.

Nadat Andy de video had gemonteerd, was dit zo’n beetje wat we hadden:

Ik lig aan puin. Ik ben nu tweeëntwintig uur wakker. Ik draag nauwelijks make-up en mijn sjaal zit slordig in de kraag van mijn bruine peacoat gepropt. Mijn zwarte haar hangt los om mijn schouders, het licht schijnt fel in mijn ogen en ik moet mijn best doen om ze niet dicht te knijpen, maar dat alles in aanmerking genomen, zie ik er niet eens zo slecht uit. Misschien heb ik de video gewoon zo vaak bekeken dat ik me niet langer opgelaten voel. Mijn ogen zijn zo donker, dat het lijkt of ze helemaal uit pupillen bestaan, zelfs wanneer de zon schijnt. Mijn tanden schitteren in Jasons ledlicht. Op de een of andere manier kom ik opgewekt over. Misschien omdat ik loop te stuteren van het slaapgebrek. Mijn stem is schor.

‘Hallo! Ik ben April May, en ik sta op de hoek van 23rd en Lexington met een onaangekondigde en opvallende bezoeker. Hij is hier ergens vóór drie uur ’s nachts aangekomen en bewaakt de Chipotle Mexican Grill naast het Gramercy

Theatre als een eeuwenoude strijder uit een onbekende beschaving. Zijn ijzige blik is op de een of andere manier geruststellend, alsof de kunstenaar wil zeggen: luister, we snappen geen van allen veel van het leven... zelfs deze drie meter hoge metalen strijder niet. Ga je gebukt onder de last van het bestaan? Maak je geen zorgen... je bent onbelangrijk! Voel ik me veiliger als hij de wacht over me houdt? Nee! Maar misschien gaat het helemaal niet om veiligheid!

Een stel dat na een lange avond terugkeert naar huis, passeert ons terwijl ik dit zeg en kijkt achterom, meer naar de camera dan naar de reusachtige robot.

De hoek van de camera verandert abrupt. (Dit was nadat ik een poosje stuntelig naar woorden had gezocht en een paar dwaze dingen had gemompeld en Andy me had verzekerd dat hij de stukken eruit zou snijden waarin ik dwaze dingen mompelde.)

‘Hij heet Carl! Hallo, Carl.’ Op dit punt houd ik de microfoon omhoog naar Carl, wiebelend op mijn tenen. Ik ben klein van stuk, één meter vijfenvijftig, en daardoor ziet Carl er nog groter uit dan hij al is. Carl zegt niets.

‘Een robot van weinig woorden, maar je verschijning spreekt boekdelen.’

De camera beweegt, en nu kijk ik weer in de lens. ‘Carl is een solide, drie meter hoge robot die niet van zijn plek te krijgen is en op de een of andere manier warm aanvoelt, en waarin de New Yorkers niet geïnteresseerd lijken te zijn.’

Cut.

‘Wat denken ze dat hij is? Een kunstwerk? Een krankzinnig project dat samen met een nalatige huurder uit zijn appartement is gezet? Een vergeten rekwisiet van een filmopname? Is de stad die nooit gaat slapen de stad geworden die te cool is om zelfs de meest bijzondere en opvallende fenomenen niet op te merken? Nee, wacht! Een jongeman is blijven staan om

te kijken, laten we hem vragen wat hij ervan vindt.’

Cut.

Nu houd ik Andy de nepmicrofoon voor.

‘En wie ben jij?’

‘Andy Skampt.’ Om de een of andere reden is Andy nerveuzer dan ik.

‘Klopt het dat er een drie meter hoge robot voor de Chipotle staat?’

‘Dat klopt.’

‘En klopt het volgens jou dat dit niet normaal is?’

‘Zeker.’

‘Wat denk je dat het te betekenen heeft?’

‘Dat weet ik eigenlijk niet. Nu ik erover nadenk, word ik een beetje bang van Carl.’

‘Dank je wel, Andy.’

Cut.

‘Julie zien het, burgers van de wereld. Een enorme, onverzettelijke, angstaanjagende, ietwat warme robotman is aangekomen in New York City en lijkt door zijn passieve houding alleen boeiend genoeg voor een video van een minuut.’ Deze woorden worden begeleid door close-upbeelden van de robot. Zijn roerloosheid lijkt te zinderen van beweging, en de energie glinstert net onder de oppervlakte.

Al die tijd dat ik voor de camera stond, dacht ik aan de kunstenaar, een medeschepper die haar ziel in iets zeer opmerkelijks had gestort wat misschien door de hele wereld genegeerd zou worden. Ik probeerde in haar hoofd te kruipen. Ik probeerde te bedenken waarom ze dit ding had gecreëerd, terwijl ik tegelijkertijd de wereld zijn ongevoelige onwetendheid van schoonheid en vorm verweet. ‘NEW YORKERS! KIJK NOU EENS HOE COOL DIT IS!’ Ik wilde dat mensen wakker zouden worden en even de tijd zouden nemen om

zich te verwonderen over de menselijke scheppingsdrift. Hilarisch, achteraf bekeken.

‘Was het goed zo?’

‘Ja, geweldig, fantastisch. Je bent aanbiddeijk en slim en het internet zal aan je voeten liggen.’

‘Precies wat ik altijd al heb gewild,’ zei ik met een uitgestreken gezicht. ‘Ik ben ineens erg moe.’

‘Ja, nou, dat is niet zo gek. Waarom loop je überhaupt nog op dit tijdstip rond?’

‘Afgezien van de reuzerobot? Je weet wel, weer zo’n dag, zo’n alle-hens-aan-dek-crisis.’

‘In elk geval heb je een baan.’

Andy probeerde een carrière als freelancer van de grond te krijgen, wat je doet als je je niet druk hoeft te maken over het aflossen van studieschulden omdat je vader een stinkend rijke Hollywood-advocaat is.

En zo was Carl ineens uit het gesprek verdwenen. Andy maakte nog een paar opnames van dichtbij, en ik klom zelfs op Andy’s schouders om zo dicht bij het gezicht van de robot te komen als ik maar kon. Ondertussen kletsten we over werk en het leven, en ineens was het bijna vier uur ’s nachts.

‘Nou, dit was dus echt maf, April May. Bedankt dat je me midden in de nacht de kou in liet gaan om een robotfilmpje met je te maken.’

‘Jij bedankt dat je bent gekomen, en nee, ik ga niet mee naar jouw huis om je een video te zien monteren. Ik ga naar bed. Als je me voor twaalven belt, dan spiets ik je op dat puntige ding dat Carl op zijn hoofd heeft.’

‘Ik verheug me er al op.’

‘Tot morgen.’

In de metro op weg naar huis zette ik mijn telefoon uit. Eenmaal thuis kreeg ik waarschijnlijk de beste nachtrust die ik zou krijgen tot ik dood was.

HOOFDSTUK 3

Ik werd om twee uur 's middags wakker. Ik was zelfs niet wakker geworden toen Maya was opgestaan. Ze klopte zachtjes op de deur terwijl ze die opendeed en kwam de kamer binnen, wat op de een of andere manier zowel irritant als lief was. Ze had een kop koffie bij zich. De kamer was gezellig rommelig, in elk geval naar mijn smaak. Wat kledingstukken op de vloer, iets te veel kopjes op het bureau, veel te veel boeken op de nachtkastjes.

Ik begrijp weinig van mensen die hun leefomgeving voortdurend aan kant hebben. Het is veel efficiënter om af en toe flink op te ruimen dan om alles continu netjes te houden. Bovendien houd ik van troep. Het lijkt wel of ik een rommelige omgeving nodig heb om mijn kunst en mijn ideeën overzichtelijk te houden. Eenvoud in ontwerp, puinzooi in al het andere. Dat was het grondbeginsel van mijn hele leven. Uiteraard voorkwam Maya dat ik helemaal uit de bocht vloog.

Maya was veel ordelijker dan ik, maar ze was niet obsessief netjes, wat hielp om als huisgenoten goed door één deur te kunnen. Ze was duidelijk al uren op; ze had haar haren opgestoken in een fraai kapsel dat voor mij op een soort toverkunst leek. Dat betekende dat ze later iets belangrijks te doen had. De kans was groot dat ze me erover had verteld, maar in dat geval kon ik het me niet herinneren. Misschien een zakelijke afspraak met een cliënt? Ze was de enige van ons die bij een echt ontwerp bureau werkte. Het betaalde niet zo goed, maar het was een begin. Ze was ook al opgemaakt.

Ze was niet alleen beter in het onderhouden van ons appartement, maar ook in het onderhouden van onze relatie. Al het rare tussen ons kwam van mij. Ik legde haar het zwijgen op als

een gesprek serieus dreigde te worden. Als ik niet zo'n lastpak was, zouden we al lang geleden zijn gaan 'samenwonen'.

'Ik heb koffie voor je gezet,' zei ze zacht, voor het geval ik nog niet wakker was.

'En na al die jaren als huisgenoten is het je nog niet opgevallen dat ik nooit koffie drink?'

'Dat is niet waar.' Ze zet de koffie op mijn nachtkastje. 'Je drinkt alleen koffie op bijzonder slechte dagen.' Ze ging op de rand van het bed zitten.

Ik draaide me naar haar toe en keek haar vragend aan.

'April, dat gedoe met die robot loopt een beetje uit de hand.'

'Weet je van Carl?'

'Waarom heb je hem die stomme naam gegeven?' vroeg ze geïrriteerd.

'Je weet van Carl.' Het was geen vraag meer.

'Ik weet van Carl -'

'Heeft Andy je lastiggevallen?' onderbrak ik haar, geërgerd omdat hij niet tot de ochtend had gewacht. Of liever gezegd, tot laat in de middag.

'Onderbreek me niet, ik heb jou laten slapen,' zei ze. 'Andy belt steeds. Hij is in alle staten en wil dat je je e-mail leest. Daarin staat een aantal belangrijke dingen die je moet zien, waaronder verschillende berichten van plaatselijke media en managers en agenten uit de entertainmentindustrie. Dat lijken me geen dingen om te negeren, maar volgens mij is er ook geen haast bij.'

Maya was de meest effectieve spreker die ik kende. Het leek wel of ze in gedachten een essay schreef en dat dan hardop voordroeg. Ze had me ooit uitgelegd dat dit volgens haar hoorde bij zwart zijn in Amerika.

'Iedere zwarte persoon die veel tijd doorbrengt met witte mensen wordt geacht om voor alle zwarten te spreken,' vertelde ze me op een nacht, toen het te laat was om nog te pra-

ten. ‘En dat vind ik vreselijk. Het is zó stom. Op een gegeven moment durfde ik niets meer te zeggen, omdat ik niet representatief ben voor ‘echte’ zwarte mensen. Maar als iemand denkt van wel, voel ik nog steeds de verantwoordelijkheid om het zo goed mogelijk te doen.’

Ik wist nooit wat ik moest zeggen wanneer ze het over dit soort dingen had. Ik ben wit en ik ben opgegroeid in een zeer witte gemeenschap. Dus ik zei gewoon wat ik had gehoord dat je in dit soort situaties moest zeggen: ‘Dat lijkt me heel lastig.’

‘Ja,’ antwoordde ze. ‘Iedereen loopt tegen zijn eigen obstakels aan. Dank je.’

‘Jeetje, ik hoop niet dat je het gevoel hebt dat je bij mij alle zwarte mensen moet vertegenwoordigen,’ zei ik. ‘Dat je op eieren moet lopen.’

‘Nee, April.’ Het duurde een hele tijd voor ze verderging. ‘Bij jou ben ik om andere redenen op mijn hoede.’

Ik durfde niet te vragen wat ze daarmee bedoelde, en dus kuste ik haar en toen gingen we slapen.

Hoe dan ook, haar efficiënte manier van spreken kwam bijzonder goed van pas bij het in stand houden van een relatie die ik onbewust op het randje tussen los en serieus liet balanceren. Ze was in staat om met haar ogen en haar lichaam te praten, maar ze koos er voornamelijk voor om haar mond te gebruiken. Dat vond ik niet erg.

‘Maya.’ Verder kwam ik niet, want ze legde haar wijsvinger zachtjes op mijn lippen.

‘Eh... gaan we nu vrijen?’ mompelde ik door haar vinger.

‘Nee, jij gaat je koffie opdrinken en je mail lezen, en je praat niet meer met mij of met wie dan ook voordat je je tanden heb gepoetst, want je mond ruikt naar een triljoen micro-organismen. Ik heb je telefoon weggepakt, die krijg je terug zodra je klaar bent met je mail.’

Ze stond op zonder me zelfs maar te kussen.

‘Maar –’

Zonder om te kijken liep ze naar de deur van de slaapkamer. ‘Stop met praten! Lees je mail!’ Ze deed de deur dicht.

Tien minuten later was ik een beetje opgefrist en zat ik met mijn laptop op het bed. Gelezen berichten waren blauw, ongelezen berichten waren wit. De categorie ‘belangrijk en ongelezen’ liep vijf witte pagina’s door. Ik had geen idee wat ik moest doen, dus ik zocht gewoon op Andy’s e-mailadres, en dat schiep de nodige orde. Een van de vijftien berichten die hij me had gestuurd, was getiteld ‘deze eerst lezen’, een andere ‘deze als tweede lezen’ en een derde, meer recente mail had als onderwerp ‘Nee! Deze! Deze eerst lezen!’

Hier zijn ze, regelrecht uit mijn inbox gekopieerd en geplakt.

NEE! DEZE! DEZE EERST LEZEN!

Sorry dat al mijn mails van vandaag klinken alsof ze in een vlaag van waanzin zijn geschreven. Ik waardeer onze vriendschap. Laten we dat vooral in gedachten houden.

Andy

DEZE EERST LEZEN

Oké, wauw. Ik ga je een vlugge samenvatting geven van alles wat er de afgelopen zes uur is gebeurd. Dat wil zeggen, alles wat ik zeker weet. Carl is niet alleen in New York verschenen, er staat er zo’n beetje één in elke grote stad op aarde. Er zijn minstens zestig Carls, er duiken overal foto’s

op, van Beijing tot Buenos Aires. Er zijn over de hele wereld foto's en video's van op sociale media gezet, en toch is die van ons om de een of andere reden degene die viral is gegaan. Het moet een of ander internationaal straatkunstproject zijn, en jij (we?) had zo'n beetje de primeur. Ze zijn allemaal verschenen zonder dat iemand heeft gezien wie ze neer heeft gezet, en niemand kan camerabeelden vinden waarop je ze geplaatst ziet worden. Die duiken ongetwijfeld wel een keer op, maar op dit moment hebben ze nog niets.

Iedereen noemt ze Carls, omdat ze niet weten hoe ze ze anders moeten noemen. De kunstenaar heeft nou niet direct een verklaring op de stoep naast de beelden gekalkt. Onze video wordt overal op het nieuws vertoond (zonder toestemming, moet ik erbij zeggen). Verschillende media hebben contact met me gezocht voor een interview. De video is al meer dan een miljoen keer bekeken! De mensen zijn gek op je!

De commentaren moet je niet lezen.

Ik ben al met een betere camera teruggedaan om wat opnamen bij daglicht te maken. Ik was er voordat de menigte zich verzamelde, maar nu wemelt het er van de mensen. Carl is een verdomde toeristische attractie!

Ik heb niet meer geslapen sinds jij me belde. Het voelt alsof een hondje van binnenuit aan mijn oogballen knaagt!

Andy

DEZE ALS TWEEDE LEZEN

Hé, wist je dat mijn vader advocaat is? Eh... dit is een beetje raar, maar 'onze' video is al een miljoen keer bekeken en we hebben er geld aan verdiend en we moeten bedenken hoe we dat verdelen.

Ik denk alleen niet dat het mogelijk is om precies vast te stellen wie wat aan de video heeft bijgedragen, en we kunnen rustig stellen dat we hem geen van beiden zouden hebben gemaakt zonder de ander. Dus ik stel voor dat we ieder voor vijftig procent eigenaar van de video zijn. Ik stel ook voor dat we allebei voor vijftig procent eigenaar zijn van mijn YouTube-kanaal, Skamper2001, een naam die ik op mijn elfde heb verzonnen en waar ik letterlijk de rest van mijn leven spijt van zal hebben. En ten slotte stel ik voor dat we samenwerken aan toekomstige video's over Carl, maar dat kunnen we later wel bespreken.

Ik heb mijn vader gevraagd om een contract op te stellen waarin staat dat we ieder voor vijftig procent eigenaar zijn van de video en dat we ieder recht hebben op vijftig procent van de opbrengst. Het betekent ook dat ik niets met de inhoud kan doen zonder jouw goedkeuring, en jij niet zonder de mijne. Ik weet dat dit stom is, maar mijn vader is advocaat en dit is wat advocaten doen. Hij wil jou ook graag vertegenwoordigen wanneer we alle grote netwerken voor de rechter slepen omdat ze onze video zonder toestemming hebben gebruikt. Ik heb tegen hem gezegd dat hij niet zo hard van stapel moet lopen, dus voorlopig houdt hij zich koest.

Ik kan je vertellen dat de video tot nu toe tweeduizend dollar heeft opgebracht. Dus je kunt wel stellen dat we rijk zijn.

Andy

Nadat ik vlug de rest van mijn inbox had bekeken, wenste ik dat ik mijn mailadres niet op de website van mijn portfolio had gezet. Er was inderdaad een aantal berichten van entertainmentmanagers en agenten. Sommige mensen wilden me laten weten hoe geweldig ze mijn video vonden. Anderen vonden dat ik, voordat ik met mijn hoofd op YouTube was verschenen, wel het een en ander aan mijn uiterlijke verschijning had kunnen doen, en waarom had ik dat eigenlijk niet gedaan?

Er was één mail die nog een stuk enger was dan de rest. Het is onvoorstelbaar hoezeer een gemene, manipulatieve persoon je van je stuk kan brengen, zelfs als je die persoon nog nooit hebt gezien en (hopelijk) ook nooit zult zien. Het is ongelooflijk hoeveel macht we ieder hebben om een volstreekte onbekende een volstrekt rotgevoel te bezorgen. Het was niet de eerste keer dat iemand me zo'n gevoel bezorgde, maar het was wel de eerste keer dat het via het internet gebeurde, en het maakte dat ik heel even zin had om me uit deze toestand terug te trekken. Heel even maar.

Er was ook een mail van mijn vader. (Eigenlijk van allebei mijn ouders, want ze hadden de aanbiddelijke gewoonte om als duo berichten te versturen. Ik zweer je, dan zaten ze naast elkaar op de bank en schreven e-mails alsof het een groepsgesprek was. Iemand zou een tablet met twee toetsenborden moeten ontwerpen, speciaal voor hen.) De mail was geschreven als een lang appbericht waarin ze me vertelden dat ze de video geweldig von-

den en dat ik er moe uitzag en dat ze ernaar uitkeken om me op de bruiloft van Tom te zien en of ik wel genoeg sliep?

De enige mail die op de lange termijn van belang is voor het verhaal was er eentje met de titel 'Zei je dat hij warm aanvoelde?' Ik zal hem in zijn geheel voor je kopiëren.

Zei je dat hij warm aanvoelde?

Beste April,

Mijn naam is Miranda Beckwith en ik studeer materiaalkunde aan uc Berkeley. Vanochtend zag ik jouw video en ik vond die zowel gemakkelijk als fascinerend. Wat me bijzonder interesseerde, was dat je Carl beschreef als 'enigszins warm'. Ik kan me voorstellen dat je leven op dit moment op zijn kop staat, maar ik heb enig verstand van materialen, en het is ongebruikelijk dat iets wat zo zwaar en glanzend is als Carl geen lage thermische geleiding heeft.

Carl ziet eruit alsof hij van een metaal is gemaakt, maar het is januari in New York, dus ik vermoed dat het behoorlijk koud is, en bij een lage temperatuur zou metaal zeer koud moeten aanvoelen. Er wordt gemeld dat deze dingen superzwaar zijn, dus het lijkt me niet logisch dat ze van kunststof zijn gemaakt. Ik kan geen ander materiaal bedenken dat niet al te koud aanvoelt en tegelijkertijd zwaar en glanzend is.

Als hij écht warm aanvoelde, zou het erop kunnen duiden dat er een warmtebron aan de binnenkant zit.

Hier in de Bay Area staat ook een Carl, maar het ziet er niet naar uit dat ik daarbij kan komen, dus ik vroeg me af of jij mijn nieuwsgierigheid zou willen bevredigen. Was Carl warm zoals Styrofoam warm is? Of was hij eerder warm zoals een mok met koffie warm is?

Is je verder nog iets aan hem opgevallen wat me zou kunnen helpen dit raadsel op te lossen?

Bedankt voor je tijd, en ik heb er alle begrip voor als je geen gelegenheid hebt om te antwoorden.

Miranda

Dat was de enige mail die ik die dag beantwoordde.

RE: Zei je dat hij warm aanvoelde?

Miranda,

Bedankt voor je mail! Op de lijst met opmerkelijke feiten over Carl sprong dit er niet echt uit, maar nu je het zegt, was het heel raar. Hij voelde niet warm aan, hij leek gewoon geen temperatuur te hebben. Zonder jouw aanwijzing zou ik er nooit opgekomen zijn, maar hij voelde heel erg aan zoals hard, glad Styrofoam. Alsof hij zelf geen warmte had, maar al de warmte van mijn hand in mijn hand bleef toen ik hem aanraakte. Ik heb hem een flinke mep met mijn knokkels gegeven, en toen klonk er een dof geluid gevolgd door een flauwe galm. Het materiaal gaf helemaal niet mee. Het was alsof ik tegen een geschilderde stenen muur klopte.

Ik denk ook niet dat ik nog zo gemakkelijk in de buurt van New York Carl kan komen, dus waarschijnlijk kan ik je niet verder helpen. Het lijkt erop dat degene die hier verantwoordelijk voor is, echt iets heeft gedaan wat de categorie 'vreemd' ontstijgt.

April
